

[B] **ELKE ZIN STAAT GEBEITELD.
BART CHABOT OVER HERMAN BROOD**

Op 11 juli 2001 sprong de Nederlandse zanger, pianist, componist, kunstschilder, dichter en acteur Herman Brood van het dak van het Amsterdamse Hilton-hotel. Hij was op slag dood. Zijn zelfmoord, op 54-jarige leeftijd, zette Nederland in rep en roer. Toen een lijkwagen Broods gekiste lichaam naar de uitvaartplechtigheid in muziektempel Paradiso reed, was Amsterdam te klein voor de vele duizenden die hem een laatste groet wilden brengen.

Het leven dat aan Broods dodensprong voorafging, laat zich het best samenvatten onder de noemer “seks, drugs en rock-'n-roll”. De tomeloze levensdrift van de zanger van ‘Saturday Night’ en tal van andere hits ging hand in hand met een destructieve levensstijl. Dertig jaar lang gebruikte Brood amfetamines, wat hem de bijnaam “rock-'n-rolljunkie” opleverde. De creatieveling in hem had de speed naar eigen zeggen nodig om zich compleet te voelen. Toen Broods lichaam op een dag immuun bleek voor het goedje, ging het met zijn leven snel bergaf. Klassieke ontwenningsschijnselen als incontinentie en *delirium tremens* waren voortaan zijn deel. Zijn alcoholmisbruik tastte bovendien zijn lever aan. Hij besloot dat het zo niet verder kon en voerde zijn ultieme performance op. Publiek was daar bij uitzondering niet bij aanwezig.

Up on the Hilton Roof: over leven en werk van Herman Brood van de Nederlandse dichter en schrijver Bart Chabot ligt in de hand als een baksteen. Het lijvige boek, op de markt gebracht naar aanleiding van Broods tienjarige overlijden in 2011, is een door

Rob van Essen ingekorte editie van Chabots eerder bij uitgeverij Nijgh & Van Ditmar verschenen biografische boeken over Brood: *Broodje gezond* (1996), *Broodje halfom* (2001), *Brood en spelen* (2002) en *Broodje springlevend* (2003). Op de cover met knalrode achtergrond een zwart-witfoto van Broods kop met vetkuif door Anton Corbijn. Griezellig echt, vooral als je weet dat het geen foto van Brood zelf is, maar van diens wassen beeld in Madame Tussauds in Amsterdam. Op het achterplat de gebruikelijke loftuitingen – ik moet de eerste uitgever nog ontmoeten die zijn fondslijst misprijst. Gelukkig is er altijd nog Gaston Durnez bewuste verschrijving “vermijd de achterflap en het liegen” om mij alert te houden. Dat is wel nodig als je weet dat Chabot ruim twintig jaar lang één van Broods beste vrienden was. Vanzelf komt dan de vraag bij je op of dat hem tot een goede biograaf maakt of niet.

Up on the Hilton Roof is in elk geval geen klassieke biografie. Die verhaalt doorgaans het leven en werk van de gebiografeerde vanaf zijn geboorte tot zijn dood in chronologische volgorde. Zoals *Rock 'n Roll Junkie: over Herman Brood* van Jan Eilander, zij het dat die biografie in 1994 verscheen, zeven jaar voor Broods dood. *Up on the Hilton Roof* beantwoordt niet aan dat criterium omdat het boek uitsluitend monologen en dialogen bevat, opgenomen met een dictafoon. De meeste monologen komen uit Broods mond, andere uit die van vrienden, familieleden, kennissen, muzikanten en Broods trouwe manager Koos van Dijk. Opmerkelijk is dat Chabot de monologen en dialogen optekende tussen 14 januari 1992 en 4 juli 2001, precies één week voor Broods overlijden. Daarna volgen nog een zestigtal pagina's met dialogen en beschrijvingen die aangeven wat er gebeurde in het jaar na Broods dood. Kortom, alleen de laatste tien levensjaren van de zanger komen in het boek aan bod. Laten dat in artistiek opzicht nu net de minst interessante jaren van Broods leven zijn.

Zo bekeken is *Up on the Hilton Roof* vooral de biografie van Broods verval en uiteindelijk neergang. Van sommige getuigen kom je weliswaar allerlei details te weten over Broods eerste vierenvertig levensjaren, maar die zijn eerder summier. Over hoe hij zich ontwikkelde als muzikant en componist blijf je in het ongewisse. Over zijn discografie, zijn

Herman Brood als wassen beeld, Foto Jozsef.

successen met zijn begeleidingsgroep The Wild Romance en zijn tournees al evenzeer. Je komt daarentegen wel te weten dat Brood zelfs op volwassen leeftijd zijn achterwerk nooit goed afveegde nadat hij zijn gevoeg had gedaan, zodat zijn onderbroeken altijd vol “schilderstukken” zaten. Maar wat moet je met dergelijke futiele details als je beseft dat Brood bij het grote publiek in de eerste plaats bekend was als muzikant? Bovendien bevat het boek dus geen discografie maar ook geen bibliografie, geen foto’s en geen register. Op de wetenschappelijk verantwoorde biografie van Brood – zo daar al behoefte aan is – is het voorlopig nog even wachten.

Positief aan *Up on the Hilton Roof* is dat de monologen en dialogen zeer vakkundig zijn geschreven. Chabot kent wat dat betreft als geen ander zijn vak. Zijn schrijfstijl is glashelder en dat levert proza op waarin elk woord en elke zin als gebeiteld staat. Daardoor leest het boek als een pakkende roman waarvan de spanningsboog gevormd wordt door de allusies die Brood in zijn monologen voortdurend maakt op het naar beneden

springen van een hoog gebouw – wat hij dus uiteindelijk ook doet.

Opvallend aan het boek is dat de betrekkelijk weinige beschrijvingen en observaties die het telt vaak verrassend poëtisch zijn. Een voorbeeld: “Er volgt opnieuw een dikke stilte. Eentje waar je met een lepel happen uit kunt nemen.” En zo bevat het boek er tientallen.

De kracht van Chabots proza zit hem verder ook hierin dat hij de naakte feiten uit Broods laatste tien levensjaren serveert zonder er conclusies aan te verbinden of zonder er een moreel oordeel over te vellen. Hoewel hij één van Broods beste vrienden is, slaagt Chabot erin relatief objectief te blijven. Naar het einde van het boek toe, als de schrijver beseft dat Broods tijd echt bijna opgebruikt is, komt er wel een sluier van melancholie over het geheel te hangen. Maar van sentiment geen spoor. Chabot houdt de teugels van zijn proza op elk ogenblik strak in de hand.

“*Up on the Hilton Roof* is een ooggetuigenverslag, een biografie, een schelmenroman” staat er op de achterflap te lezen. Dat van die “schelmenroman” klopt als een bus, daar valt niets op af te dingen als je Broods kleurrijke leven in ogenschouw neemt, zelfs in wat de epiloog of de “outro” van zijn leven mag worden genoemd. Veeleer dan een biografie is *Up on the Hilton Roof* dan ook een literair werk en de schrijver ervan een literator.

PATRICK AUWELAERT

BART CHABOT, *Up on the Hilton Roof: over leven en werk van Herman Brood*, De Bezige Bij, Amsterdam, 2011, 667 p.